

Sundhedsstyrelsen vildleder med skræmmekampagner

Ifølge cand.scient. og phd. i sundhedsvidenskab Joan Bentzen har Sundhedsstyrelsen slet ikke Videnskabeligt belæg for sine anbefalinger i »Håndbog i vellykket amning« og kalder det manipulering og mangel på videnskabelige dokumentation.

Af Joan Bentzen, Cand.scient. og phd. i sundhedsvidenskab

Amning og overvægt

En alment vedtaget sandhed båret frem af bl.a. Sundhedsstyrelsen er at amning forebygger fedme hos børn. I "Håndbog i vellykket amning" udgivet af Sundhedsstyrelsen fremgår det, at amning nedsætter barnets risiko for fedme senere i livet.

Men sandheden er at Sundhedsstyrelsen har været særdeles kreativ for at finde den dokumentation der kan understøtte en politik der skal få flest muligt kvinder til at amme. Ernæringsrådet berører nemlig også emnet i sin rapport "Den danske fedmeepidemi" fra 2003. Besynderligt nok konkluderer den, at man ikke kan dokumentere at amning beskytter mod fedme. Sundhedsstyrelsen har kun valgt de 2 undersøgelser der understøtter deres politik. Ernæringsrådet derimod baserer deres konklusionen på syv artikler, herunder to samlinger (reviews) af et stort antal videnskabelige arbejder. Ernæringsrådet påpeger svagheder ved de offentliggjorte undersøgelser – bl.a. er der i mange undersøgelser ikke er taget højde for moderens vægt. Man ved, at overvægtige kvinder ammer i kortere tid end normalvægtige kvinder. Samtidig får overvægtige forældre ofte overvægtige børn på grund af fælles miljø, kostvaner og gener. Hvis undersøgelserne ikke tager højde for dette forhold kan det tolkes som om, at flaskeernæring giver risiko for overvægt. Derfor mener Ernæringsrådet ikke at der kan konkluderes noget entydigt af undersøgelserne, mens Sundhedsstyrelsen tilsyneladende bruger alt hvad der understøtter deres ammepolitik.

Kilder: Ernæringsrådet: "Den danske fedmeepidemi", 2003
Sundhedsstyrelsen: "Håndbog i vellykket amning", 2006

Amning og IQ

Sundhedsstyrelsen hævder at det er veldokumenteret at amning har betydning for IQ. En gennemgang af den videnskabelige litteratur, som blev offentliggjort i det ansete videnskabelige tidsskrift "Pediatrics" i 2002 søgte netop svar på dette spørgsmål. Godt nok konkluderer forskerne at de fleste undersøgelser viser, at amning har en positiv indflydelse på barnets intelligens. Men de konkluderer samtidigt at disse undersøgelser sjældent er udført korrekt videnskabeligt og at det derfor er kritisabelt at drage den konklusion af modermælk skulle fremme intelligensen. Der blev i gennemgangen kun fundet to undersøgelser, som imødekom alle forskernes krav om videnskabelighed. Af disse to undersøgelser viste den ene, at amning havde en positiv indflydelse på intelligensen mens den anden ikke kunne vise dette. Så i den videnskabelige verden er der ikke enighed om at der er en sammenhæng mellem iq og amning.

Grunden til at undersøgelserne kommer frem til så forskellige resultater kan være mange F.eks. er kvinder, der vælger at amme ofte socialt bedre stillede, de har en højere uddannelse og har ofte bedre mulighed for at stimulere deres børn intellektuelt

og følelsesmæssigt. Hvis undersøgelserne ikke tager højde for dette, kommer det til at se ud som om amningen i sig selv har en positiv effekt på barnets intelligens, mens det i virkeligheden er barnets og moderens miljø, der gør forskellen.

Rygning og ammede børns IQ

En anden grund kan være, at mødre der ammer sjældnere ryger end mødre, der giver flaske. Rygning under og efter graviditeten øger børns risiko for infektioner, herunder mellemørebetændelse og væske i mellemøret, som igen er forbundet med nedsat intelligens. Hvis en videnskabelig undersøgelse ikke inkluderer moderens rygevaner eller barnets udsættelse for tobaksrøg kan resultatet blive, at børn der får flaske ser ud til at have en lavere intelligens end ammede børn, mens den egentlige forklaring skal søges i børnenes miljø.

Så alt i alt kan man altid blive bekræftet i sine holdninger hvis man vælger de kilder, der støtter ens forudfattede ideer. Og det har Sundhedsstyrelsen valgt.

(Kilder: Jain et al: "How good is the evidence linking breastfeeding and intelligence?", Pediatrics (2002); 109; 1044-1053)

Amning og allergi

Selv om Sundhedsstyrelsen hævder andet så er der slet ikke enighed blandt internationale forskere om amnings beskyttende effekt mod allergi. Det viser en søgning i de medicinske databaser. Sundhedsstyrelsen valgt at basere sine anbefalinger på kun på to enkeltstående videnskabelige undersøgelser. Hvis man udformede kostrådene på ud fra samme videnskabelige metode, skulle vi spise chokolade og drikke kaffe hver dag – det er der nemlig også undersøgelser, der viser det gavnlige i.

Børneeksem og astma

Blandt de mange undersøgelser, der er offentliggjort om amning og allergi er bl.a. en dansk undersøgelse fra 2004, der viser, at amning i 4 måneder øger risikoen med op mod 30 % for, at barnet udvikler børneeksem og en undersøgelse offentliggjort i det ansete medicinske tidsskrift "The Lancet" i 2002, der viser en stærkt øget risiko for udvikling af astma og allergi i både barndom og voksenalder hos børn, der ammes.

Mælkeallergi

Heller ikke, hvis man ser på mælkeallergi er der enighed i den videnskabelige litteratur om amnings beskyttende virkning. En finsk ph.d.-afhandling fra 2000 undersøger netop denne problemstilling i detaljer. Forfatteren konkluderer, at indholdet af immunstoffer i modermælk kan være skadeligt for de ammede børn, og medvirke til udvikling af allergi overfor komælk. Disse undersøgelser (og mange andre) har ikke fundet vej til Sundhedsstyrelsens vejledninger.

(Kilder: Benn CS et al: "Breastfeeding and risk of atopic dermatitis, by parental history of allergy, during the first 18 months of life". Am J Epidemiol, 2004, 160(3); 217-223

Sears MA et al: "Long-term relation between breastfeeding and development of atopy and asthma in children and young adults: a longitudinal study.". Lancet, 2002, 360; 901-907

Järvinen K-M: "Human milk immunology in relation to the development of cow's milk allergy in the breast-fed". Academic Dissertation 2000, University of Helsinki, Helsinki, Finland)

Sundhedsstyrelsen og vuggedød – hvorfor vil man ikke lære af historien?

Sundhedsstyrelsen misinformerer bevidst om at der er en sammenhæng mellem børn der ikke er blevet ammet og vuggedød, for at fremme en politik der skal få flest muligt kvinder til at amme for enhver pris.

Misinformation til forældre fra Sundhedsstyrelsen er slet ikke noget nyt fænomen og det har hidtil kostet mange menneskeliv. Op igennem 1970'erne og 80'erne advokerede Sundhedsstyrelsen nemlig stærkt for, at spædbørn blev lagt til at sove på maven. Det beskyttede mod vuggedød (og var i øvrigt godt for motorikken) sagde man. Der var dog overhovedet ingen evidens for denne anbefaling. Den byggede udelukkende på teorier fremsat af diverse sundhedseksperter, der bl.a. gik ud på, at børn der sov på maven ikke blev kvalt i deres eget gylp og opkast. Teorien har senere vist sig at være fejlagtig – og maveleje har vist sig at være den største risikofaktor for vuggedød. Sundhedsstyrelsens anbefalinger endte med at koste tusindvis af danske spædbørn livet – for anbefalingerne blev videregivet først til sundhedsplejersker og derfra til forældre, der selvfølgelig ville det bedste for deres børn, hvilket betød at børnene blev lagt på maven i seng.

Man kunne så håbe, at Sundhedsstyrelsen havde lært noget af historien, og var blevet mere forsigtig med at udstede anbefalinger uden hold i videnskabelig evidens. Men et opslag i Håndbog i vellykket amning gør den antagelse til skamme. Her hævdes det, at amning beskytter mod vuggedød, og at flaskeernærede børn har dobbelt så stor risiko for at lide vuggedøden sammenlignet med ammede børn. Styrelsen henviser til et review (en videnskabelig oversigt), der har samlet 19 studier, der har undersøgt sammenhængen mellem amning vs. flaskeernæring og vuggedød.

Reviewets forfattere erkender, at de fleste studier har en ringe kvalitet. Samtidig viser en gennemgang af reviewet, at kun to af de inkluderede undersøgelser tager højde for barnets udsættelse for tobaksrøg efter fødslen. Passiv rygning er en kendt risikofaktor for vuggedød. De to undersøgelser, der tager højde for udsættelsen for passiv røg finder ingen øget risiko for vuggedød blandt flaskeernærede børn. I nyere undersøgelser (som Sundhedsstyrelsen ikke har refereret) har samsøvning (dvs at barnet sover i moderens/forældrenes seng) vist sig at øge risikoen for vuggedød mens brug af narresut nedsætter risikoen. I Håndbog i vellykket amning frarådes brug af narresut mens samsøvning anbefales. Disse anbefalinger går altså stik mod den videnskabelige evidens på området, og kan risikere at øge forekomsten af vuggedød i Danmark.

Dette bekræfter antagelser om at Sundhedsstyrelsen optræder uvederhæftigt for at fremme en politik der dikterer at alle bør amme.